

Шпакоўская, Г. У продкаў ёсць чаму павучыцца / Г. Шпакоўская // Вітебскія весті. – 2015. – 16 ліпеня. – С. 22.

У ПРОДКАЎ ЁСЦЬ ЧАМУ ПАВУЧЫЦЦА

Практычна ў кожнай школе Докшыцкага раёна аформлены этнографічныя куткі. А вось этнографічны музей «Спадчына» толькі адзін – у Глінскай сярэдняй, дзе дырэктар Ірына Дземідовіч. Заснаваны 25 гадоў назад настаўніцай беларускай мовы і літаратуры Лідзіяй Маркавец (зараз на заслужаным адпачынку), ён увесь гэты час служыць патрыятычнаму выхаванню дзяцей, якое немагчыма без развіцця цікаўсці да мінуўшчыны, павагі да працаўных і таленавітых продкаў.

З цягам часу экспазіцыю перамясцілі са школьнага будынка ў асобную драўляную хатку на двары. Яна змяшчае паўтысячы рэчаў сялянскага быту, назіраных падчас вучнёўскіх пошукаў экспедыцый, якія звычайна ладзяцца па вёсках летам.

– Калі бачу, што дзе-небудзь на сядзібе валяецца без патрэбы арыгінальная старая рэч, гатова абмяняць яе на сучасную, толькі б аддалі ў наш музей, – кажа сённяшні яго кіраўнік, настаўніца пачатковых класаў Людміла Асіповіч.

Нядайна з вёскі Варганы, дзе здавён жывуць гаспадарлівия і майстравітыя людзі, прывезены самаробныя лыжы – шырокія, незаменныя снежнай зімой для леснікоў, дрываsekau і паляўнічых. У вёсцы Заraphыцк знайшлі ўручную выштукаваны льняны касцюм сялянкі – доўгія ніжняя кашуля і спадніца. Уражваюць якасць даматканага палатна, проста ювелірная акуратнасць шытва. Можна толькі пазайздросціць умельству і цярпенню, якім ў рукадзеллі павінна была валодаць раней кожная сялянка. Таленавітыя майстрыцы з вёсак Шалагіры, Гліннае, Хмялёўшчына расказалі школьнікам пра сваё умельства, паказалі зробленыя імі рэчы, некаторыя з якіх падарылі для музея.

– Доўгі зляёны палавік сатканы Клаудзіяй Васільеўнай Загорскай. Мяне да слёз уразіла, як беражліва захоўвала яго гаспадыня шмат гадоў, увязаўшы ў некалыкі столак тканіны. А Леаніда Пятроўна Дземідовіч – адметная вышывальшчыца. Адна бабулька аддала саматкане льняное палатно. Каб сабраць камплекты харэктэрных для Бягомльшчыны сялянскіх строяў – дарослых жаночага з мужчынскім і пакуль яшчэ не поўнасцю – дзіцячага, прасілі умельцаў сплесці саламяны капялюш, саткаць пояс. Усім вялікі дзякую, – працягвае экспкурсію Людміла Леанідаўна.

Музей у школьнім асяроддзі вядомы не толькі цікаўай калекцыяй, але і экспурсаводамі. Яны паспяхова ўдзельнічалі ў рэспубліканскай акцыі навучэнскай моладзі «Жыву ў Беларусі і тым ганаруся». У 2010 годзе на рэспубліканскім конкурсе школьніх этнографічных музеяў першае месца заняла Аліна Дранковіч, зараз студэнтка фізмата Белдзяржуніверсітэта. У 2013-м на рэспубліканскім конкурсе юных экспурсаводаў музеяў (музейных пакояў) устаноў адукцыі сёлетняя выпускніца школы Карына Навіцкая атрымала дыплом за 1-е месца ў намінацыі «Гісторыя аднаго экспаната». Распавядала пра лапці.

Эх, гулянка на падворку!

Тут пра лапцікі забудзь,

Бо «Ляўоніха» і полька

Каго хочаш завядуць.

Зарыфмаваць тэкст пра самы папулярны спрадвеку сялянскі абутак дапамагла настаўніца суседній Тумілавіцкай СШ і самадзейная паэтка Людміла Салянка. Дарэчы, вершаваная экспурсія і дагэтуль раз-пораз гучыць у сценах музея, напрыклад, падчас тыдня этнографіі. У другой конкурснай намінацыі пад назвай «Музей у чамадане» Таццяня Саковіч заняла 3-е месца.

А напаследак нам паказалі экспанат-загадку. Можа, вы, шаноўныя чытачы, ведаце, што гэта такоё?

Г. Шпакоўская